

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, 21 Octombrie 1885.

Suntem lăsați noi de noi, și în toate întreprinderile noastre avisați numai la puterile noastre.

Ne este mașteră soarta, amară viața, zădărnica încordarea intensivă, care de multe ori în floarea vieții lor ne răpescă puterile cele mai probate.

Suntem puși la grea cercare pe toate terenurile, și în viitoriu puține raze luminoase ne prevestesc o schimbare a situațiunii, dela care se putem aștepta ameliorarea soartei noastre.

Pe umerii noștri cade deci toată greutatea vieții noastre, și în loc de ajutoriu, puterea publică din stat ne pune pedeci unde numai poate stoarce vre un titlu pentru justificarea acestei împedecări.

Suntem avisați numai la puterile noastre, și suntem siliți să fim socoteală de secolul în care trăim, și de procurarea mijloacelor, dela cari e condiționată existența generațiunii tinere.

O singură instituțiune avem, care ne chiamă la o muncă grea și anevoioasă, este Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român.

Mamă bună și înțeleaptă este această instituțiune națională. Cu mândrie și întinde ea brațele, cu iubire ne strînge la peptul seu de maică, arătându-ne cărările bătute, pe cari înaintând nu vom rătăci, nu vom cădea în cursă.

În scurta ei viață de ani 25, Asociațiunea transilvană s'a îngrijit de creșterea secului bărbătesc, a crescut bărbați, cari astăzi numai cu simpatiile lor pot răsplăti jertfele aduse cu creșterea lor, silindu-i adecă sistemul politic dela noi să treacă munții, puindu-și la dispozițiunea statului vecin serviciile lor, pentru cari i-a crescut asociațiunea noastră.

Încetul cu încetul trece timpul și cu cât trece el, vîrsînd tot mai mari și mai dese picături în voluminosul nostru păhar de suferințe, cu atîta se simte trebuința de a se considera și creșterea secului femeesc.

Începutul l-a făcut reuniunea femeilor române din Sibiu, și trebuie să recunoaștem, că al ei este meritul de a se fi luptat cu greutățile începutului pe acest teren. Zelul, cu care a lucrat reuniunea femeilor în această direcțiune a rivalizat cu recerînțele reclamate de soarta fitoarelor mame române, și a fost lucru de tot natural, ca asociațiunea transilvană să iae în mâinile sale lucrul început de niște femei însuflețite, cari ca mame și române mai tare au simțit trebuința de a se cugea și la creșterea secului femeesc.

FOIȚA.

Minte, minte, națiã românească.

Cichindeal.

Disertație poporală. *)

Îmi spunea tata, că pe vremurile lui, adecă de pe cînd era și el băiat ca toți copiii, cînd oamenii nu sciau atîta lume de carte ca azi, — satul nostru era sîrac lipit pămîntului. Era sîrac popa, notareșul, oamenii, — în sfîrșit sîrac satul întreg, de nici nu se putea mai rău.

În dumineci și în zile de sîrbătoare mai cu samă, cînd îi ceteam — după ce am învățat și eu carte și sciam bucoavna din doască în doască — dic cînd îi citeam din căzanie câte o cuvîntere frumoasă, sau din sfînta scriptură despre fericitul Iov și bîtrînul Zacharie, — lui îi plăcea tare de mine. Și de drag ce-i eram, nu odată l' vedusem ștergînd pe furis câte o lacrimă de pe ncreșturile feței sale. Vedeați Dv. că era și el om și nu se putea să nu-i pară din inimă bine, vedîndume hălăduind pe calea cea dreaptă și grea a învățăturilor.

Ear după ce gîtam eu cu câte o glavă din

sfintele cărți, — îmi lua cu dragoste ear cartea din mîna, o închidea cu copeile ei de plech, o aședea la loc, — apoi me lua de mîna și me ducea pînă în fundul grădinii.

În fundul grădinii era un nuc mare, care ținea umbră cît un nor în vreme de vîfor. Ear sub nuc era o laiță de lemn, sciți Dv. cum sunt pe la noi la sate. Aici me ducea el. Apoi se aședea pe laiță și eu lîngă el. Ear mie atunci tare multă bucurie mi făcea, deoarece sciam, că are sîmi povestească niște lucruri frumoase din vremurile sale, din cari eu foarte mult am învățat.

Una dintre acestea voi să Ve spun Dv. oameni buni, ca să vedeți Dv., că ce poate face omul harnic și cu frica lui Dumnezeu și că ce trebuie să facă, ca să-i stee bunul Dumnezeu în ajutor la lucru, — și ca să vedeți Dv., că averea și bogăția, fie cît nășipul mării și paserile cerului, o zală nu plătesc, dacă omu-i prost și zăcaș de inimă. Vorba aceea: „brînză bună în burcuf de căne.“

— Auți tu fecioru tatii — îmi dicea tata după ce m'aședeam lîngă el pe laiță — veți tu turnul bisericii noastre cum scipesce ca abanosul la soare, veți casele oamenilor, că mai toate s' acoperite cu țigle și zidite din piatră și cărămidă, veți tu scoalele noastre, unde ai învățat tu antîiașdată carte, toate aceste pe vremea mea nu erau. Popa era sîrac, de nici slugă nuși putea băga, în clacă n'avea cum să adune pe oameni, ca să-i facă câte o zi de lu-

Va fi oare român, a cărui inimă se nu tresară, ia conștiința, că poate da și pentru neamul seu ceva?

Începutul onorific l-a făcut reuniunea femeilor române din Sibiu, care în adunarea generală de ieri a votat 1000 de fl. spre acest scop!

Tot ea în frunte!!

Începutul s'a făcut, Dșeu se ne ajute.

Revista politică.

Guvernul României a espulsat de nou 11 indiviți neimpămînteniți, cari toți sunt jidani, din cauza agitațiunii, ce ar fi întreprins acestia în contra statului român.

Cei espulsați sunt tot oameni inteligenți, scriitori, jurnaliști, între cari unii chiar bine meritați pe terenul literaturii române, cum e eruditul Dr. M. Gaster.

Jurnalele guvernamentale aprobă această măsură a guvernului, pre care o dechiară de reclamată de împrejurările politice. Din contra opozițiunea combate guvernul pentru acest pas, pre care l' numesce arbitrar.

„Răsboiul“ se dechiară astfel asupra lucrului:

„Ar fi fost de dorit, ca organele guvernamentale să ne arete ce anume fapte ale acestor nenorociți au îndemnat pre puternicii țilei să recurgă la o măsură așa de extremă, pentru a proba că într'adevăr erau periclităte interesele, adecă liniștea și siguranța statului, ear nici de-cum liniștea guvernanților.“

Legea respectivă nu obligă în adevăr pre guvern să arete motivele espulsiunii, înse aceasta nu l' scutesce de răspundere, cînd el ar abuza de puterea ce-i dă numita lege, căci în asemenea cas legea în loc de-a servi adevăratului ei scop, devine o armă teribilă în mîna acelora, cari dispun de ea contra ori-cărui străin fără osebite de condițiune, sau de poziție socială, producînd niște consecințe grave în detrimentul intereselor generale.“

Situațiunea pare foarte încordată în parlamentul austriac, din cauza vrajbei ce există între germani și majoritate, care se compune din reprezentanții deosebitelor naționalități și din clericali. S'a observat mai ales în discursul unui deputat german din opozițiune o amenințare la adresa clerului catolic din Boemia, care favorisează după cum se scie, aspirațiunile cechilor, în scopul d'a salva religiunea catolică izolînd-o de mișcarea germană; cardinalul de Schwarzenberg, arhiepiscopul Pragei, de și el însuș german, nu mai trimite decît preoți cechi

cu, deoarece n'avea cu ce-i hrăni, și de voia să și are locșorul moștenit dela tătâne-seu, umbla cît îi satul, pîn' căpăta un bou, pre care l' mîna preuteasa, ear el trebuia să țină de coarnele plugului. Biserica era o casă de lemn cu o clopotniță de șise, ear clopotul era mai mic ca cel dela scoalele noastre. Apoi de școală nu s'a mai pomenit în satul nostru.

— Și cum era satul nostru, așa erau mai toate de pin părțile noastre. Singur un om veți dragul tatii era, căruia îi eși vestea de bogătan mare și acela era Dumitru Sfetii a lui Cergău. Singur el avea casă de peatră în sat, vr'o 20 de jugere pămînt bun, o păreche de boi și un cal și vr'o 100—2 de zloți rîi dați pela oameni împrumut, — ear acestia erau bani mulți, foarte mulți în vremurile de atunci. Și omul ăsta pe cît era el de gazdă, pe atît era de scump. Și de zgârcit ce era, eși vorba între oameni, de nu-i mai dicea nici un om pe numele lui cel adevărat, ci i diceau cu toții: „Freacă Sfanți“.

— Înzadar îi mergea sîracul la ușa lui, — să-i dee vr'un bănuț, ferit-a Dșeu! Îl mîna la lucru, dicîndu-i că-i destul de tare, cu toate că bietul neputincios, ce și-a perdut și vederea de bîtrînețe, abia și mai tîraia oasele d'aici pîn'acolo. La biserică — dragu tatii — nu umbla „Freacă Sfanți“ decît numai de două-trei ori pe an, și și atunci cînd începeau cîntăreții la priceasnă, el se furia

*) Citită cu ocaziunea adunării generale a despărțimîntului al III. al asociațiunii transilvane, ținute în Tâlmăcel la 1 Novembre n. a. c.

Programa.

- 1. Marșul lui „Mihai viteazul,” executat de musică.
2. „Barbu Iăutarul,” cântănetă comică, cântată de dl I. Cristea.
3. Din opera „Troubadour” de Verdi, executată de musică.
4. „Drumul de fer,” comedie cu cântece într'un act, de Vasile Alecsandri.

Persoanele:

Mama Bălașa, jupâneasă bătrână * * *
Cuconul Matachi Nalbă, propriet. Dl S. Dragoș.
Adela, fiica lui Nalbă . . . D-șoara M. Bogorin.
Radu, inginer topograf . . . Dl I. Morariu.
Cucoana Caliopi, văduvă. D-șoara A. Florea.
Kir Manole, arăndaș . . . Dl A. Baltes.
Manolachi, fiul seu . . . Dl N. Turcu.
Ioana, fată în casă . . . D-șoara E. Sift.
Sava, tiner țigan . . . Dl. N. Turcu.

5. „Valurile Dunării” de Ivanovici, executat de musică.
6. Jocurile istorice „Călușerul” și „Bătuta”, se vor juca de 8 tineri în costum național.
După producțiune urmează joc.
Intrarea de familie 1 fl., de persoană 80 cr., damele 40 cr., garde-damele sunt scutite de tacsă întrării. — O loge mare 3 fl., o loge mică 2 fl.
Biletele de intrare și pentru loge se capătă dela 24 Octombrie (5. Novembre) începând, până în 26. Octombrie (7. Novembre) în „Institutul tipografic”, strada Cisnădiei Nr. 3, în „librăria arhidiece-sană”, strada Măcelarilor Nr. 37, și seara la cassă.

* (Statua lui Lazăr) a sosit la gara din Bucuresci. Țilele astea se va începe așezărea piedestalului în grădina din fața Academiei.

* (Ortodocșia și catolicismul în România) este titlul unei broșuri, apărute țilele astea și care cuprinde un studiu, ce prințul G. Bibescu a publicat în „Nouvelle Revue.” Vom reveni.

(Postal.) Cu 1 Novembre nou a. c. s'a deschis oficiu postal în comuna Certegiul de sus, comitatul Huniadoarei, și stă în comunicațiune de toată țiuca cu oficiul de postă din Săcărâmb și Șoimușul murășean.
Cercul de comunicație: Certegiul de sus și Hondolul.

Va espeda epistole simple și francate, asemenea asignațiuni postale până la flor. 300.

Cu 1 Novembre s'a deschis oficiu de poștă în Dolman, comitatul Sibiin, și stă în legătură de toată țiuca cu cariola dintre Nocrich-Sibiin.

Va espeda epistole simple și recomandate, asemenea asignațiuni postale în sumă până la fl. 300.

* (Eroina din Valpalmasi) (Spania.) — Lupta în contra cholerei are asemenea eroii și eroinele sale. Printre acestea din urmă cităm pre Concepțion sau Concha Ineva, o fetiță de doispredece ani, care locuia cu părinții sei în satul Valpalmasi lângă Saragosa, bătuit de cholera. Învățătorul satului și soția lui se îmbolnăviră de cholera, toată lumea fugi; mica Choncha îngrijii pre cei doi bolnavi și după ce muriră ajută și dânsa, cu medicul și preotul satului pentru a transporta corpurile la cimiteriu.

Puțin după aceea, tatăl și mama fetiței cădură bolnavi și muriră. Concha nuși părăsi un minut părinții; ea se ocupă în același timp a da toate îngrijirile unei bătrâne bunice, la trei frați și o soră de patru luni, pre care o hrănea cu lapte de capră. Doi din frații ei muriră; le duse singură corpurile la cimitir. Un al treilea era aproape să moară, corpul îi înghetase, Concha se culcă în pat lângă el și îi încălzi corpul, ast-fel că în urmă se însănețoși.

Presă spaniolă a semnalat toate aceste acte de eroism, regele a decorat pre copilă cu ordinul Meritului, și Englitera i-a trimis o sumă îndestul de mare de bani pentru a face educațiunea complectă au unei copile atât de interesante.

Loterie.

Sâmbătă în 31 Octombrie.

Table with 5 columns: Location, Prize 1, Prize 2, Prize 3, Prize 4. Rows: Viena (7, 51, 74, 27, 58), Timișoara (70, 60, 40, 54, 62)

Bursa de Viena și Pesta.

Din 29 Octombrie n. 1885.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows: Renta de aur ung. de 6%, Renta de aur ung. de 4%, Renta ung. de hârtie, etc.

Nr. 295.

[1885] 1-3

EDICT.

Vasilie D. Orghidan din parochia Sf. Nicolae din Schei în Brașov, carele deja mai bine de 4 ani a părăsit cu necredință pe soția sa legitimă Maria V. Orghidan n. Bădițoiu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului scaun protopresbiteral ca for matrimonial de I-ma instanță în restimp de 6 luni dela prima publicare în această foaie, căci la din contră se va aduce sentință de divorțiu și în absența sa.

Brașov, în 31 Septembrie 1885.

Scaunul protopresbiteral al tractului Brașovului I Ioan Petric, protopresbiter.

Nr. 682.

[1886] 1-1

Anunțiu.

Se face de obște cunoscut, cumcă Marina I. Giuvelcă din Brașov prin sentința Venerabilului Consistoriu arhidiece-san Nr. 1927 1885 B. din 17 Septembrie a. c., împărțită actorei la 11 Octombrie a. c. este aceasta total divorțiată de pribegitul ei bărbat George Badea din Brașov.

Brașov, în 17 Octombrie 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașovului I. Ioan Petric, prot. ca adm.

Nr. 681.

[1887] 1-1

Anunțiu.

În sensul grațioasei sentințe consistoriale din 17 Septembrie a. c. Nr. 1926 B. ex 1885, comunicată actorei Vasilie Vlădicean din Brașov la 11 Octombrie a. c., se face cunoscut, că acesta este divorțiat total de pribegita sa soție Ecaterina Dimitriu tot din Brașov.

Brașov, în 17 Octombrie 1885.

Oficiul protopresbiteral al Brașovului I. Ioan Petric, prot. ca adm.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Large table with multiple columns and rows showing train schedules between various stations like Budapesta, Predeal, Arad, Teiuș, Sibiu, etc. Includes times and prices.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.